

BARCELONA 15 MARS 1894.

LA TOMASA

SETMANARI CATALÀ

10 centims lo número

'L que 'm vulgui, pot venir
 que soch amable ab excés;
 si es guapo y te molts dinés
 desd' ara li dono 'l si.

CRÓNICA DE LA SETMANA

SEMPRE lo favorescut Teatro Romea ha sigut l' enveja y lo blanco dels tiros d' algunas empresas que ab las sevas companyías deficientes no han pogut posarse de cent lleguas al nivell de la del típich y acreditat teatro del carrer del Hospital.

Una proba de lo que dihém es l' article ó lo que siga dels *Ecos telegráficos* del *casi gens llegit* periódich *El Heraldo*, que no sembla sino fet d' encárrech per algunas d' aquestas empresas que funcionan solsament dos cops la setmana y encara fentho ab complerta *soledad en los bancos y corridas de ratones*.

Dir á la faz de Barcelona que la empresa de Romea ha de contractar mellors companyías, es tenir no mes ganas de fer riure de fástich al públich que veu fins ahont descendeix la premsa d' avuy pera donar gust á quatre amichs; puig no d' altra manera pot comprendre l' article á que fem referencia.

¿Qui no sab que la companyía catalana del teatro de Romea es la primera de Catalunya? ¿Qui no está enterat de que 'ls sous que guanyan los actors d' aquest teatro son superiors, generalment parlant, als de totas las otras companyías catalanas? ¿Qui ignora que quan un actor ó actriu d' altres teatros despunta, no l' adquireix la Empresa del teatro Romea? ¿A qui deu las sevas glorias lo nostre Teatro Regional? ¿Qui ha tingut los Villa-hermosa, Fontova, Isern, Parreño, la Paca Soler y otras, verdaderas eminencias del nostre típich Teatro?

Y ¿qui té, avuy, los Bonaplata, Goula, Fuentes, Aciscle Soler, Martí, Capdevila, y actrius com las Clemente, Parreño, Monner y otras?

Digui noms també aquest articulista com ho fem nosaltres, y acabarà de fer soltar la carcajada; dóngui rasons sólidas, que la seva opinió per si sola despullada de eilas, encara que fos expontánea, no tindria mes valor que l' opinió *de un*, que al devant de la opinió general sería completament nula.

Diu l' articulista que: «*Mala, muy mala es la suerte que le ha cabido á la Empresa del teatro de Romea durante la presente temporada...*» Donchs veu? ab tot y ser dolenta ha guanyat diners com podria, si volgués, demostrarho la Empresa d' aquest teatro; y lo qu' ha guanyat la d' *algun altre* y guanya encara, ja está á la vista del públich.

Los concells que dona l' articulista y que ningú los hi ha demanat, los havia de fer de girada á aqueixa empresa que tal vegada li ha encarregat l' article, per mes que li fora molt difícil sino imposible seguirlos, puig la excelent companyía qu' actua en lo concorre-gut teatro de Romea, la posseheix l' empresa que pot; no la que vol.

Compreném que 'l ball del *pataléo* es un dret que no 's nega may, pero que un diari sério l' ajudi á ballar... vamos, que no li faltava rés mes al desgraciat *Heraldo*.

Busqui lo diari castelá referencias mes imparcials y per consegüent mes acordes ab l' opinió, y podrá lograr que la planxa que li ha fet fer aquest articulista siga la última.

*
**

Teníam conjuminat un article memoria ab multitud de datos sobre lo Sr. Roca y Roca y lo seu (sic) *Mal pare* y hem desistit, després de llegir en *El Noticiero* un comunicat de D. Frederich Soler (Pitarra) dihent que no era vritat lo qu' afirmá l' articulista de *La Esquella* referent á un cambi de paraulas entre lo senyor Soler y lo Sr. Ferrer y Codina en la nit del estreno de *Tenorios!*

¡Au!... á da 'l vol!

Lo públich ja farà 'ls comentaris y sabrá pesar l' valor de las paraulas del Sr. Roca y Roca.

*
**

La casa de la Vila de Gracia está cridant l' atenció general per ser la *sala de ball* hont hi fan cabriolas tres ó quatre diaris de la localitat.

Com que ja s' han dirigit los epítetos mes edificants del Diccionari de carrer, esperém que 's tirin los trastos al cap.

Lo mal exemple sempre cundeix; no compreném per què per discutir un punt, s' hagi de passar al insult, que á mes de no convencer á ningú, dona una mostra de poca serenitat; y quan aquesta condició falta, falta també la confiansa del públich pera creurer lo que 's diu ab apassionament.

Deixin aquest llenguatge per certs tipos que no 'n coneixen d' altre; pero en boca de personas de reconeguda ilustració, y que son los que tenen á son cárrech lo sacerdocí de la premsa, s' han de mirar mes ab lo que dihen y dominarse, encara que no siga mes que pera dar exemple.

ESTUDIANT.

À LAS PORTAS DEL CEL

-DEU vos quart. ¿Sou vos S. Pere?

-Si senyor.

-¿Puch entrá aquí? are acabo de morí.

-Mestre, haveu de tení espera

-Está be, més desseguida digau si puch ó no entrar...

-Primé os he de examinar de lo que heu fet en la vida.

-Un mártir sempre he sigut, de la sogra y del govern;

per la sogra patí etern p' el govern, pagá 'l tribut.

-Sent així podeu entrar després de tan trista historia,

de correguda á la gloria.

-Ara jo os vull preguntar si al cel hi ha sogra y govern.

-Sí.

-Donchs ni al cel ditxa 's logral haventhi govern y sogra, prefereixo aná al infern.

J. MIRALLES

EPIGRAMA

Un corneta jo conech
que toca molt la *Diana*...
á la raspa del segon,
que per cert es bastant guapa.

DOLORS MONT.

MA VENJANSA

ARRANCARTE voldria las entranyas
tenirlas en mas mans per breu estona,
escupirlas ab asco, y saciarme
llesantlas al corral, ab rábia folla.

Esgarrapar ton pit, ab gust faria,
com fera del Desert quan s' abrahona,
y 'l cor t' arrancaria si 'n tinguessis,
per servi d' escarment á gent traidora.

Esmicolant ton cap, m' entretindria
de ton cervell fent pols, com fina sorra;
y ton cos corromput penjat d' un arbre,
per mil còrbs famolenchs menjat ne fora.

Com fúria del Avern, me complauria
anar cullint ta sanch gota per gota;
y saciar la sed de ma venjansa,
bebentne com de néctar plenas copas.

Tos ulls brillants, ne foran, si podia,
burxats ab claus ruhénts, y ma febrosa;
y si 't fes tot aixó... no patiras
lo que hi sufert per tú: ¡malvada dona!

LLUIS SALVADOR

ADVERTENCIA

A un bon amich y company de
Lletras

SENSE cap' ar cap favor,
ni 'la més petita influencia,
valentvos sols del amor
inmens á la Gaya Ciencia,
voléu, amich, serne autor?

Molt mal fet; molt mal pensat:
es idea mal entesa.

Jo amb è ho tinch projectat,
y 'm sembla qu' es una empresa
de negatiu resultat.

Un autor no 's fá; que 'l fán:
puch citarne algún exemple.
Aixó será indigne; tant
com volguéu; pero, es, de gran,
una vritat com un temple.

L' afany de gloria comprar
per' entre llòrs poguer viure,
fá que podém admirar
comedias que fán plorar
ó bé dramas que fán riure.

L' enveja, en los temps actuals,
té ab lo Teatro fets tractes;
fent que ab éxits especials
siguin molts obras d' actes
fills d' actes molt bestials.

L' Ambició y l' Orgull, grahóns
de l' escala de la Fama
son en molts ocasions...

¡Per aixó 'l Mérit s' exclama;
perque ho es ab condicions!

¡Sense captar ni un favor,
ni la més petita influencia;
valentvos sols del amor
inmens á la Gaya Ciencia,
voléu, company, serne autor?

Treyéusho del cap, amich;
que 'l talent, per dissort, sobra.
Convençeuvs, com n' estich,
de que 'os faig una bona obra
haventvos dit la que 'os dich.

J, BARBANY.

¡COM ESTA LA SOCIETAT!...

Es 'l colmo, senyors!

Massa qu' ho saben. Estém mals, molt mals;
tot va de mal en pitjor. Aquest sigle XIX farà parlar
dels seus cabells (si es que 'n té). Basta donar un vis-
tasso á tot aixó de anarquistas, inundacions, epide-
mias, *hecatombes*, guerras *morunas*... etc., etc, perque
no acabariam mes.

La humanitat ja vella, passada, caduca, está á punt
d' anarsen á ca 'n Pistras; cansada de sas distraccions
casulanas, busca impresions novas sempre fatals...

Avuy fallejant un diari no he pogut menos que ex-
clamar: ¡Com está la societat!...

Me trobava tot solet després de sopar, assentat en
la taula del café; ja enterat de noticias novas y vellas,
m' entretenia llegint, alió, de corrido 'ls mils anuncis
que en totas formas se publican en los periódichs.

Pera que acabin donantme un *kilómetro* de rahó
apunto seguidament los anuncis que he tingut lo *gust*,
de llegir en aquell periódich.

Entérinse y veuran si la societat está ó no está de
capa raida; si la humanitat no 's belluga en sa agonía.
(E. P. D.)

¡legeixin.

“¡Caridad! En la calle de San Olegario n.º 20, vive
realquilada una mujer viuda, anciana y pobre etc. etc.
En la calle de San Rafael n.º 14 5.º-3.ª, vive una mu-
jer anciana con cuatro hijos...”

“Se necesita un sócio comanditario con un capital de
mil duros para esplotar un negocio...”

“Caja de préstamos.”

“Agencia de casamientos. Mujeres de 15, 20, 25,
30, 40, 50 etc. etc...”

“R. SAEZ. Siliógrafo Especialista...”

“Dr. NAVARRO. Cura enfermedades secretas...”

“Dr. CASASA. Curación pronta sin mercurio, copai-
ba...”

“Estrecheces, mal de piedra, herpes, humores de la
vegiga...”

“Tripas para embutidos...”

“Callicida Escrivá...”

“TOS...”

“Emulsión Amargós, de aceite...”

“Bronquitis, asma, catarros pulmonares...”

“*Nodrizas*, se proporcionan las mejores...”

“Leche de burra...”

“No mas callos...”

“Comadronas...”

“Almorranas, se curan...”

“Una señora sola desea un caballero de carácter á
todo estar.”

“Una señorita de 25 años cederá á un caballero una
habitación del detrás...”

“Una señora sola desea un caballero. Trato de fa-
milia...”

“Una señora necesita un caballero de carácter para
dormir...”

„Una señorita instruida, guapa, desea contraer ma-
trimonio con un caballero de 25 años, guapo con 25
mil...”

“Un... fora! que no acabariam mes.

¿Tinch rahó ó no?

GUERRITITA.

DIUMENGE DE RAMS

— Que 't sembla Pep... ¿l' hem guarnida be?
— Mes be 'm vas guarní á mi.

— ¿No ho sabs que 'l meu marit
'avuy m' ha tirat una maledicció?
— Ara el pare Juan 'ns beneirà y quedarás en paus.

Regis 1892

ENTRE BASTIDORS

1894

—Ay Pepetal.. Cregui que de
vosté sols desitjo una cosa...
—Cállila... ja la sé.

Lo roure y l'eura

N Miquelet era un xicot molt trempat que va quedar-se viudo á una edat molt avansada, tant, que ja tenia fills casadors.

Pero 'n Miquelet havia sigut molt favoregut de la naturalesa, y no mirant sel de fit á fit, la cara y tot lo seu aspecte no delatava á un home de mes de trenta cinch anys, quan en realitat passava dels cinquanta.

A pesar de ser d'un caràcter apassionat, tenia un apego tan gran als diners que s'hauria dat al dimoni pera poguer ser lo que no havia pogut lograr en tota la seva vida; això es, rich. ¡Ser rich! aquest era un dels anhels mes vius de la seva ànima.

Y va lograrho á la fi... Rés... una xicota, si be bastant lletja, va enamorar-se del viudo, y per un d'aquells fenòmenos psicològichs, per mes que la xicota era rica y jove no va tenir inconvenient de juntarse al home de fisich problemàtic, arrivant al extrém de ferlo demanar.

'N Miquelet que si be veyia que lo nou enllás no li omplia 'l cor, en cambi, li omplenava á lo menos las butxacas, y va deixar-se estimar fins qu' al poch temps un capellá va unir aquell *parell de revenedor* y... ja 'ls tenim casats

Pero la enamorada xicota no 's va fixá mes que ab la planta del *fadrí* sense cuydarse poch ni molt del estat en que tenia las eynas.

La decepció va ser terrible!

Prou 'n Miquelet prenia elixir de llarga vida... prou s' atipava d' óstras, llagostas y llagostins... prou prenia tots los *aperitius* que hi ha á casa l' apotecari... tot era inutil! L' enformador no tallava; la feyna sortia mal feta y la xicota 's desesperava.

Al cap de temps tots dos estavan magres com gossos de pagés; y los anys que fins poch abans havían respectat lo fisich de 'n Miquelet, van comensar á refregarli la cara, y á emblanquinarli la barba quedant lo xicot representant lo qu' era, un vell de mes de cinquanta cinch anys.

Y l' enformador cada día tallava menos.

De prompte va notarse que la noya posava novas carns, se li arrodonian las galtas y en sos ulls hi tornava á reluhir aquella mirada de gat en lo mes de Janer.

De quan en quan se la veyia pel Parque ab un *fadrí nou*, jove, ben plantat, recatant-se de las miradas de la gent.

Durant molts mesos, 'n Miquelet rés havia notat; pero 'l día que va notarho no tingué mes remey que pendrer una determinació.

Y la va pendrer.

Callar, menjar y no dir rés; puig sabia que si *echaba el gallo* no tenia mes remey qu' aná á acompanyar noys á estudi.

Per últim, la tristesa 's va apoderar d' éll, y un día lo van trovar mort en un banch del Parque.

Semblava un paquet de teyas.

Encara no feya deu minuts que, en aquell mateix banch, s' hi deyan cosas la allavors viuda, ab aquell *fadrí* de las eynas bonas.

L' endemá un cotxe de quatre caballs portava al cementiri del O. E. lo *cadàvre del difunt*... l' acompanyament era nombrós y... esplendit.

Caras tristas no se 'n veyia cap, pero la caixa valia doscents duros.

Si 'n Miquelet hagués pogut alzar lo cap no sé si hauria estat content... L' enterro era de lo qu' éll t'n desitjava ser... de rich.

Havia de succehir lo qu' era d' esperar.

L' eura havia mort al roure.

Per xó, jo, passo també dels cinquanta; soch un roure vell.

¿Que me 'n saben alguna d' eura?

Las eynas?... Las daré á proba.

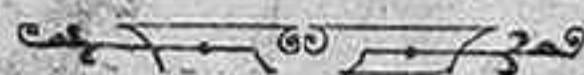
SERRALLONGA.

A LA MARE

En lo **VIII** aniversari de sa mort.

SONET

DESCANSA en paul ¡oh, mare malhaurada!
 ¡Vuyt anys fa avuy que del mon eixias!
 ¡Vuyt anys fa avuy...! ¡Y á mí 'm semblan vuyt días..
 ¡Si n' erats per mí, mare, d' estimada!

Ta memoria may me será olvidada...
 sempre recordaré que quan vivias
 ab mí tos plors y ditxas compartias...
 ¡No hi han millors recorts, mare adorada!

Desitjo sols ¡Oh! benvolguda mare,
 que d' *allá* hont lo teu esprit reposa
 preguis igual per mí que p' el meu pare...
 ¡en tant jo agenollat devant ta fosa
 reso també per tú, á qui estimo encare,
 y deposito un bes sobre la llosal

CARLOS MARTÍ.

1.º de Mars de 1894.

TENORIOS!

SONET

N conech molts pero cap d' élls m' agrada
 puig tots son uns *curridos* de boquilla
 y volguent imitar 'l de 'n Zorrilla
 cada moment fan una etzegallada.
 Des' la dama mes rica y respectada
 qu' en festas y *soirées* sos trajos brilla
 y usa barret ab plomas, y sombrilla,
 á la més lletja é infelis criada
 ab totas enrahonan y fan broma,
 á totas fan l' amor... ¡pobres ximplicis!
 vergonya 'm donaria de ser home:
 ¿Hont son d' aquesta *colla* los judicis?
 ¡Oh tenorios del dial carcamals,
 jo en lloch de pá, vos donaria aufals.

J. TARRÉ Y R.

PARALELO

PRIMER va ser llevar; després poncella que, creixent, una rosa vá tornarse; tan fresca, tan galana, tan bonica, que al véurerla tothom se 'n 'namorava.

Eixa rosa, un diumenge á casa teva joyosa y somrienta vas donármela, y ostentava en sas fullas tal blancura, que ningú hauría dit pogués secarse.

Pero un día no més va mantenirla; l'endemá mústia y seca ja 's trobava; per mes que á mí, tant sols porque era teva, me semblava era pura y fresca encara.

Y avuy que tant temps fá d' aquella setxa que estant á casa teva vas donármela, encara me sembla qu' es galana y fresca quan la trech de l' estutx que me la guarda.

A mi m' ha succehit lo que á la rosa: Mon amor comensá per una flama petita que, creixent, fou tan ardenta, que ab la mort sols podia sè apagada.

Eixa flama, eix amor vaig oferirte, y ab plaher me diguères l' aceptavas... pró 'l plaher va durar no mes un día... l'endemá per un altre vas deixarme...

No vaig fer lo mateix. Sens demostrarho, en silenci seguía jo adorante...

Fins en brassos del meu rival veyente, me creya qu' crats meva... t' estimava...

Y avuy que tant temps fá de aquella setxa en que vas despreciar-me per un altre, encara 'm crech qu' ets meva... encara t' estimo quan trech lo teu recort del fons de l' ánimat...

J BUÉ VENTURA

LA LLISTA DELS COROS (1)

DE las societats corals que forman l' Associació, hi fet la combinació á pesar d' haverni iguals de noms, entre totas ellas, per demostrar clarament que 's compon de molt jovent tan en novas com en vellas. Hi ha *Floresta* y *Pom de Flors* que vora *Lo Llobregat*, ab bona *Fraternitat* han gosat sempre sos cors. *Juventuts* que no 's fan vellas, *Violetas* é *Il·lustracions*, *Albas*, *Amichs* y *Unions* que units cantan cansóns vellas. Hi ha dos *Palmas* y una *Lira* que tocada sens galvana pot ballar *La Americana* qui ab *Terpsicore* delira. Quatre *Centros*, tres *Progressos* que ¡*Avant!* van sense peresa, boy cantant *La Marsellesa* sense que sigan francesos. *Barretina Marrognose*, *Barretina Catalana*, y á las Corts, roja y galana, tenim *La Barretinense*. *Flora* de Sant Joan Despi, que per cert es de las vellas, una *Ancora* y dos *Estrellas* per guiáns per bon camí. També hi ha *La Taponera*,

que ab la major *Armonia*, cantá y fer taps cada día es tan sols sa gran fal-lera. Hi ha tres *Orfeóns* de coristas, un *Eco Republicá*, y *El Micalet* valenciá pel qui vulga pendre vistas. *Familiar* de Sant Martí, *La Campestre* ab moltas flors, escampant dolsos olors entre l' oreig del matí. Hi ha *Agrícola* y *El Vallés* hont molt galanas y altivas ne creixen dos *Semprevivas* per no morir ja may més. Hi ha un *Jazmin* y una *Amapola* que sempre tenen *Aroma*, y á Esplugas una *Paloma* que per volá es pinta sola. També una *Pau* y *Esperanza* ne tenim á Sant Andreu, y *El Panadés* que 'l ví beu de bon moscateli y pansa. *La Antigua* de Mataró que *Esperanza* també es diu, y una *Llebra* que molt viu porque fuig del cassadó. De Caldas un *Porvenir*, y un altre de Cornellá, y un bon *Cassino Artesá* que molt se sab distingir. També hi ha la *Barcanona*, la *Perla* y *La Renaixensa*, cantant *La Badalonense*

las costums de Badalona. Per estar tots anotats *La Filarmónica* resta y l' *Aliansa* manifesta per estarne tots aliats.

Aquestos los coros son qu' enaltint al gran Clavé, expedicions volen fé hasta arribá al fi del mon; Per deixar aixís probat al surtir per terra llunya, que 'l Cantor de Catalunya no pot ser may olvidat. Puig sols dos anys ara fá á Mallorca visitaren y tan bons recors deixaren que no 'ls poden olvidá. E igualment tan agrahts van quedar los valencians que als coristas catalans los somnian moltas nits. Y aixó ho demostra ben bé, com vosaltres ja sabeu, que coros per tot deixeu cantant l' obra de Clavé. Fentme creure á simple vista que si tots tenim empenyo, fins al mes esquerp riffenyo convertirem ab corista.

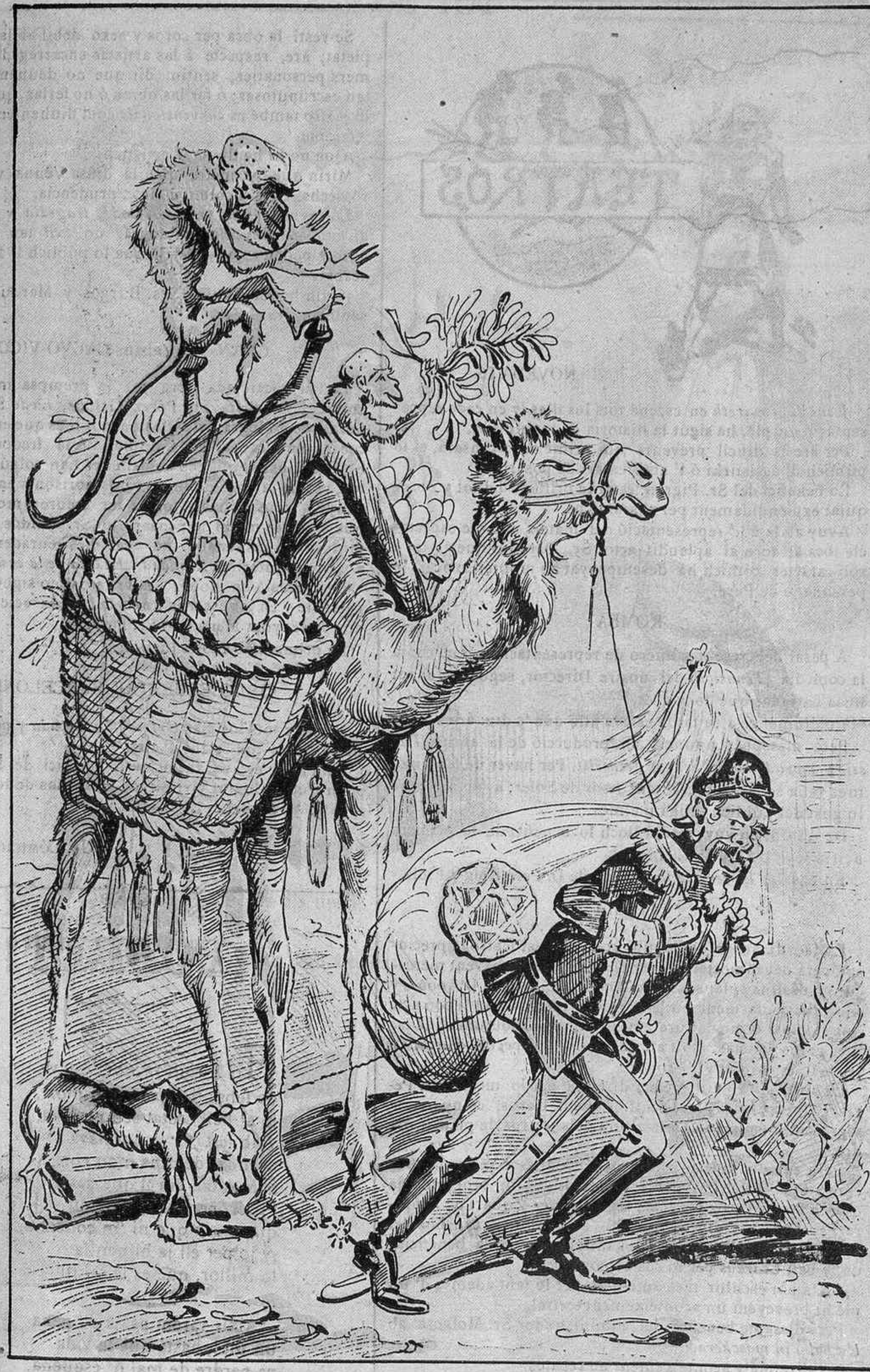
M. GARDÓ FERRER.

Barcelona, Febrer de 1894.

¹ Poesía llegida en la vetllada literaria musical que celebrá l' Associació dels Coros de Clavé lo 24 de Febrer passat, ab motiu de inaugurar lo Centre de la mateixa y commemorar lo XX aniversari de la pérdua de son malhaurat mestre.

Me 'n vaig ab moltes agallas

Y torno ab molts... ou!

NOVEDATS

Jesús de Nazareth en escena tots los dias y en cada representació un plé, ha sigut la historia de la setmana.

Per are es difícil preveure qui primé se 'n cansará, si lo públich d' assistirhi ó l' empresari de posarlo.

Lo benefici del Sr. Pigrau, estigué brillant del tot y obsequiat espléndidament per sos amichs.

Avuy ab la 23.ª representació del mateix notable espectacle toca al torn al aplaudit actor Sr. Daroqui que ab tot y son caràcter cómich ha desempenyat ab moltíssim acert lo personatge de Pere.

ROMEA

A pesar del crescut número de representacions que conta la comedia ¡*Tenorios!* del nostre Director, segueix donant unas entradas que dona gust.

Lo diumenge a la tarde estava alló que 's diu: a vessar.

Pera dissapte s' anuncia la reproducció de la antiga *Passió y mort de nostre Senyor Jesucrist*. Per haver de fer aixó, mes valia seguir representant *Jesús de Soler*; á no ser que lo gust del públich estiga malmés.

De dilluns en vuyt tindrà lloch lo benefici de la primera actriu jove D.ª Adela Clemente.

En ensaig: *La serp de la gelosia*, de D. Pere Reig y Fiol.

TIVOLI

Extraordinari éxit ha obtingut en aquest teatro la preciosa ópera del immortal Weber *Der Freischütz* havent merescut justíssims aplausos en tota la ópera, la Srta. D'Aponte y molt particularment en la hermosa plegaria del segon acte que la canta á una altura envejable, digue solsament de las mes grans artistas. Molt acertats en sos respectius personatjes los Srs. Brotat y Visconti.

La orquesta ab dir que era dirigida per lo mestre Sr. Perez Cabrero, queda fet lo millor elogi. Coros, comparsaria y presentació escénica á la altura dels teatros de primer ordre.

Pera avuy anuncia son benefici la artista mimada de la companyia Srta. D'Aponte ab escullidíssim programa, ja que 'n forman part los actes segón, tercer y quart de la ópera *Faust* en que dita artista hi está sublime, cansóns del *Usignyolo* y *La Picadora* en los intermedis, per la beneficiada, y ball *Czardas* per lo cos coreogràfich.

No 's pot escullir mes amenitat, per lo tant además d' un plé hi preveyém un aconceixement teatral.

Pera dissapte benefici del administrador Sr. Molgosa ab *Un ballo in maschera*.

Un altre plé y aconceixement de regalos.

CATALUNYA

Com que som en época sacra, la Empresa d' aquest teatro ha volgut donar nova vida á *El joven Telemaco*, sarsuela que si be molt vella (ja que es la matrís del género bufo) sempre s' escolta ab gust. En la execussió s' hi distingiren los Srs. Cerbón y Fernández.

Se vestí la obra per coros y sexo débil ab la deguda propietat; are, respecte á las artistas encarregadas de los primers personatjes, sentim dir que no deuen haver de ser tan escrupulosas; ó fer las obras ó no ferlas, que lo pudor en lo teatro també es *convenzionale* com diuhen en *El duo de la Africana*.

¡Que no hi ha director artístich!

Mirin que permetre que la diosa Vénus vagi hasta ab róssecs, es ja 'l colmo de la... prudencia.

Lo saynete (y tal saynete) *Boda, tragedia y guateque ó el difunto de Chuchita*, va lograr un éxit tan gran que sos autors poden estar satisfets que lo públich l' hagués deixat acabar.

¡Quin honor per los Srs. Burgos y Marqués, autors de semblant *tragedia!*

GRAN-VIA (abans CALVO-VICO)

La tan cacarejada obra per la prempsa madrilenya del eminent novelista Sr. Pérez Galdós, *La de San Quintin* á nosaltres no logrará entusiasmar nos mes que en una sola escena; sent causa, sens dupte, de la fredor general, lo bombo inusitat que los madrilenys han volgut donar al autor, ja que la obra no inicia nous horisonts en la escena espanyola com s' havia volgut fer creurer; molt al contrari, que á nostre modo de pensar, lo Sr. Galdós encare ab la pintura de personatjes ha anat mes enradada que eu sas dos obras anteriors *Realidad* y *La loca de la casa*.

La execusió en honor á la vritat, si no sigué superior fou passable y en las escenas finals del segón acte foren aplaudits la senyora Mena y lo Sr. Parreño.

La primera ab molta justicia.

CIRCO ECUESTRE BARCELONÉS

Segueix tots los días *Orfeo y La Espada* y per lo tant continúa lo *can-can* estant d' alta.

Pera abir estava anunciat lo benefici del Sr. Riquelme, actor que ha lograt vivíssimas simpatias de tots los concurrents. Ab seguritat tindria un plé.

UN CÒMICH RETIRAT.

¡POBRET!

ALLÀ á un reconet estava de febre 'l pobret mitj mort, jo al bell costat seu plorava, y ab festas l' aconsolava surtidas de dins mon cor.

Mes tan era 'l que patia lo sér, per mí tan volgut, que crech que ni 'm coneixia, ¡y jo per ell ja hi perdía lo millor, que es la saut!

Aixís varem passá ab pena un mes, hasta que la vida va perdre de mal d' esquena, ¡pobre xelin! tan de mena cassador... de carn rostida.

PELMA.

DE TOT

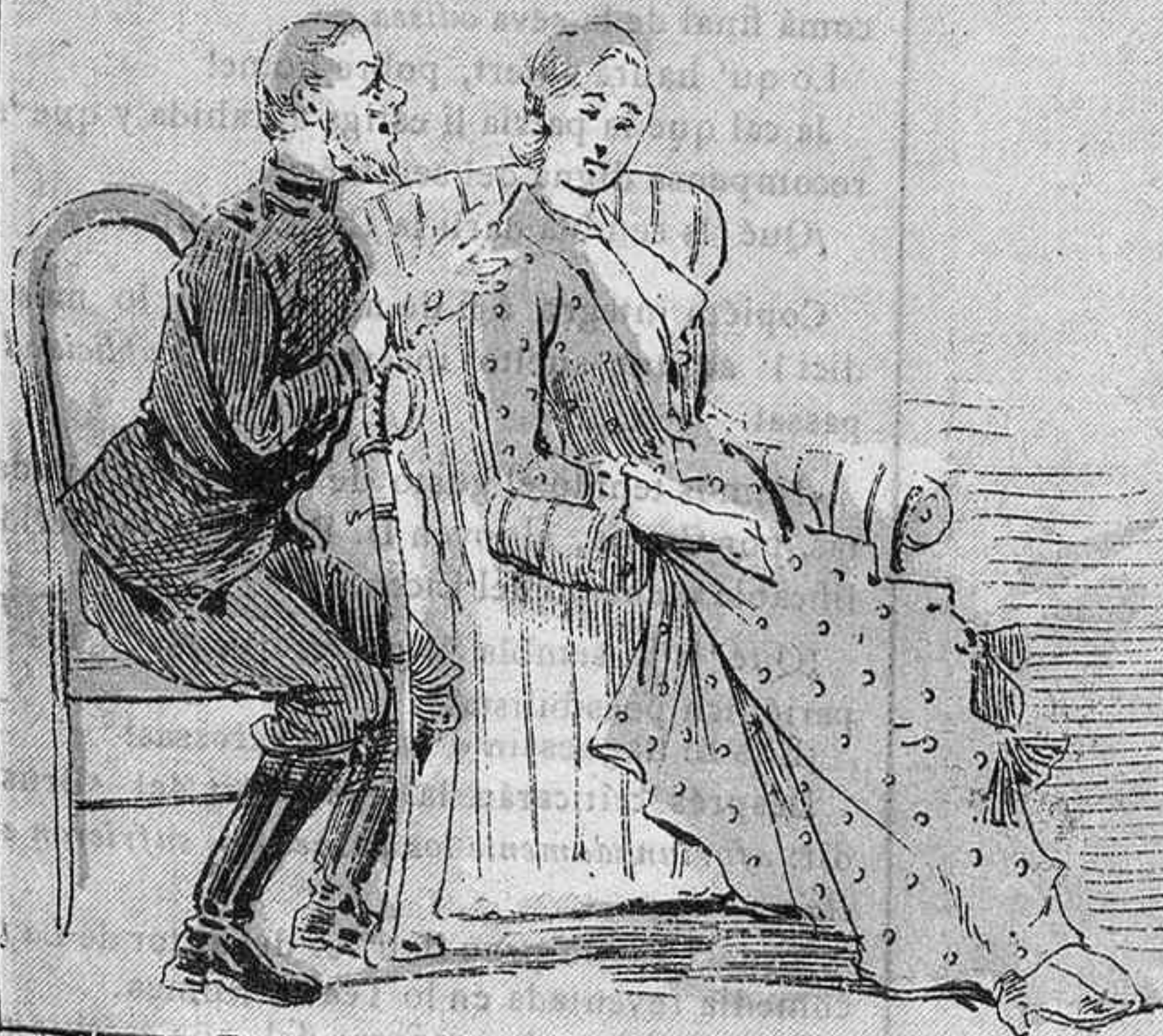
Fatcheria

—Sabs noya que cada día tinch
menos ganas de casarme.
—Per qué?
—Dona... si 'ns matan com á pollastres.

—Aquest Roca es molt busca rahóns...
ja casi se ha barallat ab mitj Barcelona.

—Fugi, home!... Aná á Melilla y
torná ab lo mateix graul...
—Pero si no hie nada de particular...
—Que te que veurer?

—Ja sabs mamá que 'l bisbe no vol que
's vingui á veurer lo *Jesus de Nasareth!*
— Ja ho sé... nosaltres hem vingut
á veurer lo *Jesus... de Novedats.*

CANTARS

Aixís com los sabaters
ab martell pican la sola,
jó ab la destal pícaría
lo cap de la meva sogra.

De pensar tant sempre ab tú
'm tornaré boig, nineta;
mentres tant que may no penso
de tornarte una pesseta.

LLUIS GUIZÁN.

Lo mirall y 'l llum

FAULA

PENJAT ab orgull s' estava,
d' una paret un mirall,
y ab alta veu diu qu' un dia
d' eixa manera parlá,
á tots los mobles qu' estavan
allá prop d' ell colocats:

—Sens dupte de tots vosaltres,
so jo 'l mes bonich y clar,
y es de vosaltres enveja
ma hermosura y claretat.
Devant meu ne ve la nina
sas mil gracias á adornar,
sent ella qui mes estima
mos serveys y utilitat.
Ab exactitud retrato
tot quant está al meu devant,
y fins algùn de vosaltres
en ma cara está pintat.
¿Qui de vosaltres podria
tan sols imitarme? Cap.

Un llum, que tranquil cremava
al devant de lo mirall,
al sentir de ells tals paraulas,
d' eix modo li contestá:

—No crech que cap motiu hi hagi
per parlar tant alt, company,
puig que tots los teus serveys,
no crech que arrivin á tant.
Si n' has retratat exacte
lo que al teu devant ha estat,
las gracias me deus á mi
que claror te vaig donar;
puig que si un moment jo falto,
inutil ets tu al instant.

En eix mon, lector, si buscas
molts amichs hi trobarás,
que mentres que de tu puguin
rebre favors y algùn ral,
te farán veure á tot hora
qu' es per tú, sa amistat gran;
mes si lo llum de tas dádivas
se mostra un dia apagat
serán tots ells per tú inútils
á lo mirall imitant.

JOAN BRUGUER CANER.

Lo dissapte 16 del corrent tindrà
lloch en lo teatro del Tivoli la fun-
ció á benefici del simpálich repre-
sentant de dit coliseu Sr. Molgosa.

Lo menú lo compondrá la sempre
aplaudida ópera del reputat Ver-
di *Un ballo in Maschera*.

Dadas las simpatias que s' ha sabut guanyar lo Sr. Molgosa, no duptém que 'l benefici d' enguany será la continuació dels brillants que ja ha efectuat en aquest popular teatro lo Sr. Molgosa.

Ha mort lo malograt rep esentant de *Eldorado* D. Joan Prats omplint de desconsol al sens nombre d' amichs al que contava.

La nostra Redacció s' associa de cor al sentiment qu' hi d' embargá á sa infortunada familia.

Diu lo corresponsal de *El Heraldo* que 'l senyor Pérez Galdós va prohibir las representacions de *La de San Quintín* al Teatro Romea.

'S veu que á n' aquest mestre li fá poca pòr lo purgator.
Ab tot, lo Sr. Pérez Galdós deu dir: ¡Si podia tornar a jugar!...

Ja ha quedat ben impresionat lo públich del estreno de la seva obra...

Veyam quin teatro la repetirá...

Lo Sr. Moret diu que rebatirá victoriosament tots los drets que 'n lo Parlament se li fassin.

Victoriosament baix lo seu modo de pensar.

Com alló del: *Sin dolor del... saca muelas*.

Será una victoria com la de Melilla.

Lo Sr. Martí Camps ja deu estar per arribar á Massagües comá final de la seva odisea.

Lo qu' haurá suferit, pobre home!

Ja cal que la patria li estiga agrañida y que 's busqui una recompensa digna del seu mérit.

¿Qué 'ls sembla darli la Creu... Cuberta?

Copiém íntegro á fi de no perdrern lo mes petit despendici l' adjunt suelto insert en *La Publicidad* del dilluns passat:

«Hemos tenido el gusto de ver pasear ayudado de muchas, por Gracia, al joven D. Pedro Oliva, herido en el infame atentado del Liceo.»

¿Qué 'ls hi sembla 'ls gustos que tenen los redactors de los periódichs possibilista?

¡Ells hi haguessin d' anar ab crossas!

Després criticarán la humanitat del «Brusi» perquè veu dir: *afortunadamente los coches que sufrieron eran de tercera clase*.

Aquest suello prou deu ser del autor de *La familia Carrión* comedia reventada en lo Teatro Romea.

Pero qué 'n volen esperar del que escriu: *nubes melódicas!*

En lo brindis de 'n Martí Camps en lo banquet que van darli á Marruecos va dir que los espanyols teniam sanch de moro.
 No sé com s' ho pendrán aixó alguns... De segur que 'l personal de la próxima peregrinació á Roma, no s' hi conforma.
 Sanch torera, passe!.. pero moral!..

Sembla que lo matar donas s' ha fet moda.
 No fa vuyt dias del assassinat del carrer de Aribau, y lo dilluns 'n va tenir lloch un altre per l' istil en lo carrer de Amalia.
 Sols que 'n aquest l' agressor va posarhi terra entre-mitx. Y aixó que encara no fa calor.

Llegim que á Bilbao hi ha un calígrafo que 's proposa escriure en lletra clara y en un centímetro de paper, tot lo que 's parli y s' acordi en una de las sessions d' aquell ajuntament.
 Ara falta saber aquet centímetro de paper si será quadrat aixís com també si ha triat algunas de aquellas sessions que al comensarlas se diuhen que *por falta de señores concejales no se puede celebrar sesión.*

Al Sr. Castelar li ha surtit lo tret per la culata.
 A pesar del seu *valiós* apoyo lo Sr. Gamazo ha anat á las rocas.
 Vamos... que vagi de gust.

El *Teatro Moderno* posa com nou al Sr. Roca y Roca sobre la qüestió entre ell y lo Sr. Ferrer y Codina.
 Fort!... per moltes que n' hi diga, encara farà curt.

Llegim en un periódich que 'l nou *gabinete* está compost d' amichs y parents.
 Donchs que no 'n diguin lo ministeri, que 'n diguin *La Parentela*.
 Y lo Sr. Colomer que reclami per ussurpació de propietat literaria.

Hasta avuy no ha vingut á las nostras mans un suelto del diari *pesetero La Publicidad* en que diu que lo Sr. Ferrer y Codina firma com original la comedia *¡Tenorios!*
 Podria firmarli, senyor *gacetillero* de diari de *pela*; y podria firmali ab rahóns poderosas de literats eminents, donadas las condicions de la comedia *¡Tenorios!* pero no ho ha fet y per lo tant vosté ha faltat en aquell manament qu' imposa un cástich de set anys de purgatori.
 Vagi, home, vagi á espolsar *Ratoncitos*...
 Qu' encara no ha tocat estrena?

Per ara no se sab de cert lo port hont ha de desembarcar lo pacificador de Meilla.
 Nosaltres voldriam que fos á Barcelona porque crech que l' entusiasme ratllaria al deliri y los drapayres que llogan domasos farian lo seu agost.
 Lo qu' aconsellem que 's privi aquell dia es l' entrada á las verduleras, per evitar *relliscadas*.

LA COMEDIA DE GRANDIÓS ÉXIT
 de
 D. Anton Ferrer y Codina

TITULADA:

¡TENORIOS!

se ven al preu de
 2 PESSETAS

tan en la nostra Administració, 5, Sant Ramón, 5, com en las principals llibrerías, kioscos y á casa 'ls corresponsals de LA TOMASA.

Telegramas

«Del nostre cable particular»

Madrid, 14.—8 matí.—He fet ministre al nevot; aixís tot se queda á casa

PERONÉ.

Massagan, 14.—9 id.—Tots los habitants ab las mans á las ulleras miran desde las *azoteas* en direcció á Marruecos.

Id. 14.—10 id.—Ja 'ns pensavam haver vist á lo lluny á 'n Martí Camps, y era un camell que pastorava.

Id. 14.—11.—Han arriuat tres correos de *babucha* (volen dir d' *espartenya*) notificant que l' liem ca... digo, embaixada, ja es á la vora.

CORRESPONDENCIA

'S publicarà lo qu' han enviat: Antonet del Corral, Gue-rritita, J. T. y R., J. Miralles, S. Bonavía, J. Bué Ventura Dolors Mont, Lluís Salvador.

Tot lo demés qu' hem rebut no serveix.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 »
Extranger, id.	2'50 »
Número corrent.	0'10 »

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigirse á l' Administració y Redacció del periódich, carrer de Sant Ramón, número 5.

LITOCRAFIA BARCELONESA DE RAMÓN ESTANY.

—M' agradaria qu' á Roma hi vinguessin aquestes dugas també.

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Ma *prima* es una vocal, preposició la *segona*, *tersa*, nota musical, y *Total* un nom de dona.

JOSEPH PUJADAS.

ENDEVINALLA

Dugas notes musicals, seguit un article 's posa y á continuació una cosa que poch ni molt bulto f; y 's llegirà desseguida, seguint la ruta indicada, una joia molt preuhada del teatro castellá.

RAMIRO BALCELLS.

TRENCA-CAPS

Marta Milano.

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas lo titul d' un aplaudit drama catalá.

ANTÓN PRATS.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Nom d' home
- 7 3 4 4 3 6 3.—Població catalana.
- 4 8 6 5 7 3.—Diminutiu de dona.
- 6 3 4 6 3.—Arrel.
- 6 3 4 8.—Nom de dona.
- 1 2 3.— » » »
- 6 5.—Nota musical.
- 1.—Vocal.

CUNILL PELUT.

GEROGLIFICH

: : +
X X

T T T

JAPET FIGUERAS.

SOLUCIONS

À LO INSERTAT EN LO NÚMERO 289

Xarada.—*Re llot ges.*
Enigma.—*Barbara.*
Logogrifo numérich.—*Pierola.*

Lit. Barcelonesa de Ramón Estany
= 5, Sant Ramón, 5—BARCELONA =

LITOGRAFIA BARCELONESA
DE

RAMON ESTANY

—5, SANT RAMÓN, 5.—Barcelona—

En dit establiment se fan, á preus reduhidissims y ab la major promptitut, tota classe de impresos com son tarjetas, facturas, memorandums, sobres, membrets etc., etc.

També se trovará un assortit inmens de **cremes**, propis pera anuncis industrials, menús, programas, etc., etc.
Gran especialitat en carnets pera reunions y societats.